

Nae Ionescu văzut prin Emil Cioran

Aurel Ion Brumaru

Alumn al lui Nae Ionescu, Emil Cioran se definește singur (la 1937, într-un număr din *Vremea*) într-un portret pe care-l zugrăvește *Profesorului*, se va fi gândit așadar că se regăsește în acela. Era condamnat la luciditate și, firește, scriind despre Nae Ionescu își scruta într-o oglindă, slobod de complicități, duhul, ursita. Ar fi avut, prin urmare, în comun cu prodigiul povătuitor, îndrăzneala refugiului în negații și singurătăți. Oroarea de sistem în filosofie ar proveni și ea de la înaintemergător: Nae Ionescu oficia de la catedră, în Logică ori Metafizică, dezlegat însă de normele scolasticești, instruind (paradoxal) în *relele* cunoașterii. Numai de la el, va observa Emil Cioran, puteai învăța ce mare pierdere e cunoașterea, a ști e a cădea într-o neconținută dramă. Prin cunoaștere, își va încredința profesorul învățăceii, te desfaci de ființă, spiritul (mă rog, și cunoștința) e deopotrivă o rupere a echilibrului original, existența acum naufragiază. Emil Cioran se îndoia totuși că Nae Ionescu nu credea în nimic și i-ar fi reproșat o dată că a găsit în lume ceva în care totuși să creadă: a ajuns, astfel, prin asceze și tăgăduire, ca el însuși să fie mai tare în *ne-credințe*. I-a obiectat maestrului său și că nu a izbutit, ca metafizician, să se sustragă ispitei timpului, a vremurilor; „participarea voioasă la păcatul de a

fi” îl va fi dus, zece ani, în politică, în istorie (politica fiind, în termenii scepticului nemântuit, făcută de „plutonieri inspirați”). E de neînțeles, afirma Emil Cioran, scoborârea în imanență a lui Nae Ionescu, asistarea imediatului și a devenirii. Îi vor fi date, însă, și lui ? Emil Cioran le-a reprimat, scrisul lui în această ordine fiind o stranie ascensiune – el știe acum și pune în lucru tot ceea ce și-ar fi dorit să regăsească la iscusitul său mentor: consumarea căderii în timp, o cumplită aderență (și inaderență) la potrivelile lumești.

Dacă – crede Emil Cioran – absolutul a fost transformat, prin cunoștință, într-o funcție a disperării și nu-l putem percepe și trăi decât în chipul acesta, de ce să hotărâm (cum va fi cedat în această ordine Nae Ionescu) pentru lucrurile trecătoare ? Va fi, prin urmare scârbit (mărturisește Cioran) de istorie și cunoaștere și se gândea în tinerețe să redacteze o teză de doctorat despre lacrimi. Cad totuși de acord, el și o ceată de prieteni, că singurul profesor din univers care ar aproba-o ar fi Nae

Ionescu. (Desigur, dacă ar fi fost profesor, ar fi acceptat-o și Emil Cioran. Însă cum se întreba el însuși: „Din paradox? Din tragedie și luciditate”.)

Sunt, firește, multe și punctele în care Nae Ionescu și Emil Cioran, discipolul, se despart, cine le compară opera și biografiile se va convinge de acest lucru. De exemplu (cum am arătat și altădată, vezi **Despre Ființa românească**, 2001), Emil Cioran n-a consimțit niciodată la eroare numai din „slăbiciune pentru viață”, o consimțire pe care, împreună cu altele încă, Nae Ionescu nu ar fi refuzat-o vreodată. Nu a avut pentru aceasta, mărturisește Cioran, profesor care să-l fi pregătit: nu a existat adică „până acum nici un profesor de îndoieli”. Dar un astfel de profesor, pentru că Nae Ionescu s-a retras din această superbă poveste, nu ar fi fost totuși Emil Cioran? Iată o misiune care, prin dispariția lui Nae Ionescu și a lui Emil Cioran, va lipsi românilor, va lipsi lumii întregi.

SOCIETATEA CULTURALĂ ZALMOXIS

Echipa redacțională:

Director: Horia MUNTENUȘ
Redactor șef: Adrian LESENCIUC
Senior editor: Alexa Gavril BĂLE
Redactori: Cosmina DRĂGHICI, Chris SAMY
Din gruparea revistei:
 Jorge Luiz ANTONIO
 Virgil BORCAN
 Hanna BOTA
 Aurel Ion BRUMARU
 Andra DUMITRESCU
 Ion-Teofil CREȚU
 Daniel DRĂGAN
 Adrian MUNTEANU
 Ion POPESCU-BRĂDICENI
 Viana POPICA
 Monica RÂPEANU
 Ana-Maria SUSAN
 Laurian STĂNCHESCU
 Ioana ȘTEȚCO

Pagina 3 (Biserica Neagră):

Virgil Borcan, *Patrie ingrată, nu vei avea parte de osemintele mele*

Schimbarea la față a lui Cioran. Excurs între spiritual și politic

Traseul de lectură:

